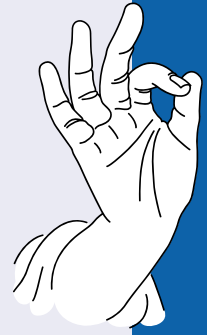

A TAN KAPUJA
BUDDHISTA FŐISKOLA

Porosz Tibor
**Rövid szövegek
a Buddha beszédeiből
(Khuddakapāṭha)**

JEGYZET
Budapest, 2002

Források

RÖVID SZÖVEGEK a Buddha beszédeiből

(Khuddakapāṭha)

Fordította:
Porosz Tibor

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola jegyzete

2002

Tartalom

Előszó	i–viii

RÖVID SZÖVEGEK – (*Khuddakapāṭha*)

I. A három menedék (<i>Saraṇattayaṃ</i>).....	2
II. A tíz gyakorlási út (<i>Dasasikkhāpadaṃ</i>)	2
II. A harminckét jellegzetesség (<i>Dvattimsākāraṃ</i>).....	4
IV. A fiú kérdései (<i>Kumārapañhaṃ</i>).....	4
V. Az áldás beszéde (<i>Maṅgalasuttaṃ</i>)	8
VI. A drágaság beszéde (<i>Ratanasuttaṃ</i>).....	12
VII. A falakon túl beszéde (<i>Tirokuddasuttaṃ</i>).....	18
VIII. A kincs-halom beszéde (<i>Nidhikaṇḍasuttaṃ</i>).....	22
IX. A szerető jóság beszéde (<i>Mettasuttaṃ</i>).....	28

FÜGGELÉK

I. A Khuddakapāṭha helye a théraváda kánonban.....	34
II. A Khuddakapāṭha részeinek előfordulása a kánon más helyein.....	36
III. Rövidítések	37
IV. A kozmológiai rend	38
Irodalom.....	40

Előszó

A jelen szöveggyűjtemény a páli nyelvű théraváda kánon legkisebb könyve. A címe is ezt fejezi ki, hiszen a *khuddaka* „rövid”, a *pāṭha* pedig „szövegrész” jelentésű, így a cím szó szerint tulajdonképpen e gyűjtemény rövidegére utal, bár a benne levő szövegek is a legrövidebbek közé tartoznak. Ez az összeállítás a kánon fő részei, a *Fegyelmi Szabályok Kosara (Vinaya Piṭaka)*, a *Beszédek Kosara (Sutta Piṭaka)* és a *Felsőbb Tan Kosara (Abhidhamma Piṭaka)* közül a másodikba tartozik, ott is az öt nagyobb gyűjteményből az utolsóba, a *Rövid Beszédek Gyűjteményébe (Khuddakanikāya)*. Ez a *Khuddakapāṭhával* kezdődik és összesen tizenöt könyvből áll.

A főleg verseket, születéstörténeteket, nagy tettek leírását magában foglaló *Rövid Beszédek Gyűjteménye* a kánon legfiatalabb, legutoljára összeállított része, amely éppenséggel a leghosszabb az öt Gyűjtemény közül, és valójában különböző terjedelmű szövegeket tartalmaz, a pároldalas *Khuddakapāṭhától* a több mint 500 oldalnyi *Magyarázat (Niddesa)* című műig. Ez az ellentmondás a kánon szerkesztésének történetéből válik érthetővé. Amíg a többi kánoni szöveget már lezárt egységekbe rendezték, addig az oda nem illeszkedő verseket, csodás történeteket stb. külön csoportosították. Ez a gyűjtemény azonban még sokáig nyitott volt, változhatott, kiegészülhetett. A kánon egyes részeit kívülről megtanuló tanhirdetők (*bhāṇakák*) közül a Hosszú Beszédeket hirdetők (*Dīghabhāṇakák*) e Gyűjteményből elutasították a *Khuddakapāṭha*, a *Cariyāpiṭaka* és az *Apadāna* autentikusságát és ezeket az *Abhidhamma Piṭakába* sorolták. A Középhosszú Beszédek hirdetői (*Majjhīma-bhāṇakák*) csak a *Khuddakapāṭhát* nem ismerték el, a többit a *Sutta Piṭaka* részének tekintették. A módosulás lehetősége miatt került a *Rövid Beszédek Gyűjteményébe* az inkább a filozófiai *Felsőbb Tan Kosarába* illő *Megkülönböztetés ösvénye (Paṭisambhidāmagga)* című írás is, de ezért sorolhatott ide a burmai kánon még további négy – nem a Buddhától származó – könyvet (*Suttasaṅgha*, *Nettipakaraṇa*, *Peṭakopadesa*, *Milindapañha*), illetve ezért nem tartalmaz a thai kánon a tizenöt könyv közül hetet (*Vimānavatthu*, *Petavatthu*, *Theragāthā*, *Therīgāthā*, *Jātaka*, *Buddhavaṃsa*, *Cariyāpiṭaka*).

A théravádinokon kívül a korai buddhista iskolák közül több (mahászanghika, szarvászktiváda, mahísásaka, dharmaguptaka) is rendelkezett olyan összeállítással, amely az első négy Gyűjtemény lezárása után szerkesztett vagy keletkezett antológiákat tartalmazott. Ezek az olykor eltérő tartalmú

részek eredetileg mintegy első változatát képezhették az akkor még nem létező harmadik Kosárnak, de a filozófiai értekezések Kosarának létrejötte, majd végső lezárása után ez a Gyűjtemény továbbra is megmaradt, és még hosszú ideig megőrizte nyitottságát. Viszont az ilyen önálló Gyűjteménnyel nem rendelkező iskolák kánonjai a *Khuddakanikāya* magvát képező szövegeket az első négy Gyűjteménybe helyezték el, így ezek a számukra is ismertek voltak.

A *Rövid Beszédek Gyűjteményének* ilyen viszonylag kései véglegesítése azonban nem minden esetben jelenti azt, hogy a könyveiben levő egyes szövegek is a legújabban keletkezettek közé tartoznak. Sőt, pl. a *Beszédek szöveggyűjteménye (Suttanipāta)* című könyv legrégebbi részei egyáltalán a kánon legősibb szövegei, így tehát korábbiak, mint az első négy *Nikāya* számos beszéde, amelyek közül néhány fel is idézi e régebbi verseket. Mindemellett a beszédek időrendi besorolásának főbb szempontjai sem feltétlenül mindig valóban a keletkezés sorrendjét mutatják meg, hiszen a régi szóformák vagy versmértékek a Buddha korában együtt éltek az újabbakkal, így meglehet, hogy alkalmasint csak stilisztikai váltásról lehet beszélni, függően attól, kinek és miről szól a mondanivaló.

Mindezek miatt nem könnyű meghatározni azt sem, hogy a *Khuddakapāṭha* egyes szövegei jelen formájukban mikor jöttek létre. Az viszont bizonyosnak látszik, hogy a könyv gyűjteményként elég új, valószínűleg már Srí Lankán állították össze a kánon véglegesítése és leírása előtt. Mivel a buddhizmus a szigetre Asóka idején, az i.e. 3. században került és a kánont az i.e.1. században rögzítették írásba, így ennyiben behatárolható az az időszak, amikor a szövegek szerkesztése a végső formát adta a kánonnak, tehát a *Rövid szövegeknek* is.

A *Khuddakapāṭha* kilenc szövegéből nyolc megtalálható a kánon más helyein is, ezért azok keletkezésének körülményei – az alkalmak, amikor a Buddha először mondta el azokat –, sok esetben már ott kiderülnek, máskor viszont csak a szóbeli hagyományokat később lejegyző kommentárokból ismerhetők meg. A könyv részeinek sorrendje azonban nem az időbeliséget követi, hanem a megszabadulás útját.

1. **A három menedék.** A menedékhez járulást elsőként a világi vagy szerzetesi Gyülekezetbe történő belépéskor mondja el ünnepélyesen a gyakorló. A formula a Buddhától származik benáereszi tartózkodásának idejéből.

Megvilágosodását követően a Buddha egy-egy hétig többször is egy-egy fa alatt tartózkodott. A negyedik héten két átutazóban levő kereskedő – Tapussza és Bhallika – tejberizzsel és mézes falatokkal kínálta meg, majd annak elfogyasztása után menedékért járultak a Buddhához és a Tanhoz

(jóllehet a Tant akkor még nem hirdette a Buddha), így ők lettek az első világi követők (Mv I, 4). Miután a Buddha tanítani kezdett, egy gazdag benáreszi kereskedő fia, Jasza is a követőjévé vált. Az apja azonban keresni kezdte, így eljutott a Buddhához, aki röviden bevezette őt a Tan alapjaiba. Ezt követően a világi követővé vált apa szájából hangzott el először a Buddhához, a Tanhoz és a Gyülekezethez járulás hármasság formulája. Később a Buddhának már összesen hatvan szerzetes tanítványa lett, akik néhány hónap alatt elérték a megvilágosodást, Méltóvá (*arahat*) lettek (Mv I, 7–10). Ekkor mesterük összehívta őket és mondván, hogy ketten egyazon úton ne menjenek, hatvanukat hatvan irányba szétküldte a Tant hirdetni. Missziójuk igen sikeres volt, mert minden irányból sok jelölt érkezett, hogy a Buddha felvegye őket a Gyülekezetbe. A hosszas utazás azonban kissé kellemetlen volt a számukra. A Buddha a tarthatatlanná vált helyzetet segítette, és a hatvan Méltónak engedélyezte, hogy az arra alkalmasokat többek között a három menedék háromszori elmondása után felvegyék a Gyülekezetbe (Mv I, 12, 3–4).

2. **A tíz gyakorlási út.** Aki a gyülekezet tagjává vált, az világiként öt, szerzetesként tíz gyakorlási utat fogad el. Ezeket a Buddha mondta el Szávaththinál a Dzséta-ligetben, Anáthapindiká parkjában, amikor az újoncokban felmerült a kérdés, hogy hány és milyen gyakorlási szabályt kövessenek (Mv I, 56).

3. **A harminckét jellegzetesség.** Aki az erkölcsösséggel és a gyakorlási utakkal megtisztította magát, az készen áll a meditáció gyakorlására. Ennek egyik legalapvetőbb módszere a test feletti éberség, ezen belül is a test belső részeinek, azok jellegének tudatosítása. A Buddha a test e részeit többször is felsorolta olyan beszédeiben, amelyek az éberség gyakorlatát magyarázzák el (DN 22, MN 10, MN 119).

4. **A fiú kérdései.** A meditáció immár a bölcsességhez vezetheti el a gyakorlót, aki erről a kérdésekre adott helyes válasszal adhat tanúbizonyosságot. A kérdést eredetileg a Buddha tette fel Szópákának.

Szópáka négyhónapos volt, amikor apja meghalt és őt a nagybátyjához adták. Hétéves korában a nagybátyja egy temetőbe vitte, mert vitába szállt az unokatestvérével. Ott megkötözte a kezeit és egy halotthoz rögzítette őt remélve, hogy majd a sakálok megeszik. Éjjel a sakálok valóban jöttek is és a gyermek sírni kezdett. A Buddha – látva Szópáka Méltóságra rendeltségét – egy ragyogó fényt küldött, így a fiú eloldhatta kötelékeit, majd a Buddha elé állt, mint a megvilágosodás útjára tért „folyamba lépett”. Közben az anyja keresni kezdte, de a nagybácsi nem mondott semmit sem. Ekkor a Buddhához ment úgy gondolva, hogy ő mindent tud a múltban, a jelenben és a jövőben.

Ahogy közeledett, a Buddha láthatatlanná tette a fiút és az anyának a Tant tanította kifejtve, hogy a fiak nem oltalmak, a vérségi kötelék nem menedék. A Tant hallgatva az anya folyamba lépetté vált, a fiú pedig Méltóvá lett. Ezután a Buddha láthatóvá tette a fiút az anyja számára és engedélyezte a fiúnak, hogy a Gyülekezetbe lépjen. Kis idővel később a Buddha a magasabb felszentelést is meg kívánta adni neki, ezért kérdéseket tett fel, amikre ő helyesen válaszolt (Thag. 480–486; ThagA. i. 477–478; Ap. i. 64–65).

5. **Az áldás beszéde.** Az eddigiek mind áldást jelentenek, így most összefoglalásul a Buddha legfelsőbb áldásról szóló beszéde következik, amit Szávaththinál mondott el.

Dzsambudípa (India) földrészén számosan összegyűltek és különféle történeteket meséltek, majd arról beszélgettek, hogy mi az áldás és ki az, aki erre valóban tudja a választ. Voltak, akik szerint a látás a legnagyobb áldás, mások szerint a hallás az, ismét mások szerint a többi érzékelés. Az eltérő nézetek képviselői vitába szálltak egymással, végül az emberek az egész földön mindenütt erről vitatkoztak. Az emberek védőistenei meghallották e társalgást, és ők is elkezdtek gondolkodni az áldásokról. Erről értesültek a földi istenek is, és ők szintén megvitatták a kérdést, de őket meghallották a fölöttük álló istenségek és ők is erről kezdtek el beszélgetni stb. Ez így ment egészen a legfelsőbb Tiszta Földekig, míg azután a tízezer világban mindenhol erről gondolkodtak. Végül az istenek uralkodójukhoz, Szakkához fordultak, aki tudta, hogy csak a Buddha adhat választ, ezért egy istenséget küldtek el hozzá a kérdéssel. Erre válaszolva hangzik el a vers (KhpA.118–124).

6. **A drágaság beszéde.** Amíg az Áldás beszéde saját védelemként szolgál elhárítva mindannak a rossznak a feltételeit, amelyekből a káros cselekvése és az üdvös nem cselekvése származhat, addig ez a beszéd mások védelmét biztosítja, elhárítva olyan rosszak feltételeit, mint a nem kívánatos nem emberi lények jelenléte stb. Eredete a következő:

Liccshaví fővárosában, Vészáliban egyszer éhínség volt a nagy szárazság és a rossz aratás miatt. Kezdetben csak a szegények haltak meg, akiknek holttetemét kitették. Ezek bűze azonban számos nem emberi lényt vonzott a városba, ezért még többen haltak meg. Közben egy hatalmas járvány is kitört. Az éhínség, a nem emberi lények és a járvány hármassorscsapásának elhárítására végül a Buddhát kérték fel. Ő meg is érkezett a városhoz és azt követően rövid idő múltán elkezdett esni az eső. Amint a Buddha Vészálihoz érkezett, az istenek uralkodója Szakka is odament istenek kíséretében, ami miatt a nem emberi lények többsége elmenekült. A Buddha a városkapunál

megállva Ánandához szolt, hogy tanulja meg a *Drágaság beszédét* és ezt ismételve járja körül a város falait, miközben a Buddha alamiznáscsészéjéből vizet fröcsköl szét. Amikor Ánanda visszatért, a város összes lakosa és az istenek egy nagy teremben gyűltek össze, ahol a Buddha immár mindannyiuknak elmondta a verset (KhpA. 161–166).

7. **A falakon túl beszéde.** Ezt a beszédet a Buddha Magadha fővárosában, Rádzsagahában mondta el. Előző éjszaka az eltávozott halottak szellemei (*peta*) nagy zajongást csaptak Bimbiszára király palotájában, mert az nem teljesítette a számukra megígért vendéglátást. Ugyanis több világkorszakkal ezelőtt néhány ember az akkori buddhának és Gyülekezetének szánt alamiznát eltulajdonította, ennek következményeként sokáig az alvilágban szenvedtek, majd újabb világkorszakok múltán eltávozott szellemek lettek. Az ekkori világkorszak buddhája közölte velük, hogy a jövőben Bimbiszára király – az ő rokonuk – vendégül fogja látni a Buddhát és az alamiznát az eltávozottaknak ajánlja, ezzel az adomány érdemeit átruházza rájuk. Most azért zajongtak, mert a közelben vártak reménykedve, azonban a király még nem váltotta valóra az ígéretet. A Buddha mindezt elmagyarázta Bimbiszarának, aki alamiznát adott a falakon túl várakozó eltávozottaknak ajánlva, boldoggá téve őket. Ezek után mondta el a Buddha ezt a verset (PvA. 19–24; KhpA. 202–207).

8. **A kincs-halom beszéde.** Míg az előző beszéd az érdemek hiányának következményeiről szolt, addig ebben a beszédben a Buddha az érdemteli tetteket mondja el Szávatthinál. Ott ugyanis élt egy gazdag földbirtokos, aki egy alkalommal alamizsna adományt adott a Buddha Gyülekezetének. Ugyanakkor a királynak szüksége volt pénzre, ezért magához hívatta őt. Ő azonban tetteit és gondolatait a Buddha Gyülekezetének szentelte, ezért visszaüzent, hogy majd később megy, mivel most a kincs felhalmozásával van elfoglalva. A Buddha e vendéglátás után mondta el ezt a beszédét (KhpA. 216–217).

9. **A szerető jóság beszéde.** Az előző szöveg az érdemeket sorolja fel, ez a beszéd viszont azt mutatja meg, hogy a gyűlölködés elvetése, a mások iránti szerető jóság meditációjának gyakorlása mennyire gyümölcsöző és a felébredéshez vezető. Elmondására az adott alkalmat a Buddhának, hogy a Himálaja hegyeiben meditáló szerzeteseket a helyi istenségek állandóan zaklatták, míg végül a Szávatthinál tartózkodó Buddhához fordultak. A Buddha a szerzeteseknek ezzel a verssel válaszolt. A szerzetesek most már ezt a meditációt gyakorolták, így azután az istenségek békén hagyták őket (KhpA. 232–236).

Amint az látható, a *Khuddakapāṭha* részeinek elrendezése határozott szerkesztői koncepcióról tanúskodik. A gyűjtemény egyfajta kézikönyvként használható azok számára, akik szeretnék a Buddha alapvető tanait megismerni és megélni. Mindez nem csupán e kis könyvecske szellemiségének átvételét jelenti, hanem szavainak kultikus gyakorlattá válását is. E szövegek nagy része a théraváda követője számára nem egyszerűen napi olvasmány, vagy éppen fejből elmondott felidézése a megfelelő magatartásnak, hanem a mindennapi szokásos tiszteletadás és áhítat eljárásának is szerves eleme. Mindezekon túl a szövegek túlnyomó többségét az ún. védelem (*paritta*) eljárásának alkalmazásakor is recitálják, így ez a szöveggyűjtemény a későbbiekben keletkezett *paritta*-könyvek előfutárának is tekinthető.

A *paritta* eredetileg a kánon egyes beszédeinek, verseinek védelem és üdvözülés céljából történő elmondását jelentette. A tulajdonképpeni első *paritta* a *Drágaság beszéde*, ami keletkezésének és felhasználásának körülményeivel magyarázható. Az ilyen kánoni szövegek azután a későbbiekben újabbakkal is kiegészültek. A *paritták* szolgálhatnak:

1. veszélyek (kígyómarás, rablók, dühöngő elefánt, tűz, mérge, gyilkos, csapda) elleni védekező eszközként;
2. áldásban és üdvözülésben részesülés eszközeként;
3. gonosz szellemeket elűző eszközként;
4. világi értékek (hosszú élet, szépség, boldogság, hatalom) megszerzésének eszközeként;
5. meditációt támogató eszközként.

A *paritta* ceremóniája a théraváda országokban és különösen Srí Lankán az élet minden területét áthatja. Léteznek rendszeresen megismételt eljárások, például naponta reggel és este, vagy évente a születésnapokon, de alkalmilag is végeznek ilyen szolgálatot születésnél, házasságkor, halál esetében, egy ház felszentelésekor, betegségeknel vagy különleges, váratlan eseményeknél. A *paritta*-szolgálat egyben érdemteli tettek felhalmozására is alkalmas a világiak és a szerzetesek számára egyaránt. Az eljárások során a leggyakrabban három szöveget használnak, a jelen könyvben is szereplő *Maṅgalasuttát*, *Ratanasuttát* és *Mettasuttát*.

A ceremóniák számos olyan elemre épülnek, amelyek már a *Khuddakapāṭha* szövegeiben is előfordulnak. Így például a *Drágaság beszédének* 8. versszakában a rendíthetetlenség jelképeként szó esik „Indra oszlopáról”

(*indakhīla*), ami a későbbi *paritta*-szolgálat egyik tárgyi eszközévé vált, mint amely üdvösséget ad és a Buddha tulajdonságait is hordozza.

Ugyanezen *sutta* első alkalmazásakor Ánanda a vízzel való beszórást is elvégezte, ezt pedig ma is számos esetben megteszik a gyógyulás érdekében és a gonosz elűzésére.

Szintén ehhez a beszédhez kapcsolódik a hétnapos ceremónia eredete, ugyanis a Buddha akkoriban két hetet töltött Vészálban, és ezt a szöveget hét egymást követő napon át recitálták (DhpA. iii, 196). Az eljárás hatóerejét Srī Lankán is kénytelenek voltak kipróbálni I. Upatissza uralkodása idején (362–409), amikor ott szintén éhínség volt és járvány tört ki (Cvīn. xxxvii. 195 pp.). Jóval később II. Széna (851–885) oly nagyra értékelte a sutta-t, hogy az egészszet aranylapokra íratta és tiszteletére nagy ünnepséget rendezett (Cvīn.li. 79).

A *Ratanasutta* példája megmutatja, hogy e szövegek varázserővel rendelkező mantrák (páli: *manta*) is lehetnek, amelyeket azután amulettként is használhatnak. Amulettként történő alkalmazásakor a *Ratanasutta* már *yantraként* is működik. A *yantra* egy többnyire geometrikus alakzat, amibe egy *mantra* szótagjait írják. A *yantra* elkészítéséhez különleges rítus elvégzése szükséges, aminek során egy szerzetes ezerszer recitálja a szöveget. A *Ratanasutta yantraként* a következőképpen nézhet ki:

<i>yā-a-sa</i>	<i>nī-nta-k</i>	<i>dha-li-kacca</i>	<i>bhū-kkhe-su</i>	<i>tā-sa-ṇa</i>	<i>ni-bbe-n</i>
<i>sa-va-tu</i>	<i>mā-bhū-bhā</i>	<i>ga-tā-si</i>	<i>tā-su-taṃ</i>	<i>ni-ma</i>	<i>bhu-nā</i>
<i>mmā-bha</i>	<i>ni-va</i>	<i>vā-ntu</i>	<i>yā-a</i>	<i>ni-tho</i>	<i>va-pi</i>

A szótagokat, illetve betűket a megfelelő rendben kell mondani, azaz először minden egységnek az első szótagját vagy betűit kell figyelembe venni, majd újra az első egységtől indulva minden második szótagot, végül ahol van, ott ugyanígy a harmadik szótagot vagy betűcsoportot kell kiolvasni. Így végül is a *sutta* első versszaka bontakozik ki:

yā-nī-dha bhū-tā-ni sa-mā-ga-tā-ni
bhu-mmā-ni vā yā-ni va a-nta-li-kkhe
sa-bbe va bhū-tā su-ma-nā bha-va-ntu
a-tho pi sa-k-kacca su-ṇa-n-tu bhā-si-taṃ

Amint látható, a *Khuddakapāṭha* a Buddha tanításával ismerkedő kezdőknek éppoly fontos kézikönyve lehet, mint az előrehaladottabb gyakorlónak, legyen

az világi vagy szerzetes. Azt, hogy a szövegek a szerepüket betölthessék, nagymértékben elősegíti a kis könyv második részének könnyen ritmizálható verses formája. A jelen fordítás azonban csak a nyolc szótagú *anuṭṭhubha* versmértéket próbálta meg valamelyest visszaadni a könnyen mondhatóság kedvéért, de a többi ritmikai képlet követésére nem vállalkozik.

A *Rövid szövegek* mostani közlése nem tartalmaz sem átfogó értelmezéseket, sem egyes szavak és kifejezések jelentését megvilágító magyarázatokat, ezt meghagyja a főiskolai órák feldolgozásának. Kárpótlásul viszont teljes terjedelmében olvasható a *Khuddakapāṭha* páli szövege.

Sabbe sattā bhavantu sukhittā!
Minden lény váljon boldoggá!

Budapest, 1998. július

Porosz Tibor

RÖVID SZÖVEGEK

(Khuddakapāṭha)

a Buddha beszédeiből

I.

Saraṇattayaṃ

*Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.*

*Dutiyam pi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Dutiyam pi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Dutiyam pi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.*

*Tatīyam pi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Tatīyam pi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
Tatīyam pi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.*

II.

Dasasikkhāpadaṃ

1. *Pāṇātipātā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
2. *Adinnādānā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
3. *Abrahmacariyā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
4. *Musāvādā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
5. *Surāmerayamajjappamādaṭṭhānā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
6. *Vikālabhojanā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
7. *Naccagītavāditavisūkadassanā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
8. *Mālāgandhavilepana-dhāraṇamaṇḍanaṇāvibhūsaṇaṭṭhānā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
9. *Uccāsayanamahāsayanā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*
10. *Jātarūparajatapaṭiggahanā veramaṇī-sikkāpadaṃ samādiyāmi.*

I.

A három menedék

A Felébredetthez járulok menedékért.

A Tanhoz járulok menedékért.

A Gyülekezethez járulok menedékért.

Másodszor is a Felébredetthez járulok menedékért.

Másodszor is a Tanhoz járulok menedékért.

Másodszor is a Gyülekezethez járulok menedékért.

Harmadszor is a Felébredetthez járulok menedékért.

Harmadszor is a Tanhoz járulok menedékért.

Harmadszor is a Gyülekezethez járulok menedékért.

II.

A tíz gyakorlási út

1. Az élőlények megölésétől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
2. A nem adott elvételétől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
3. A tisztátalan élettől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
4. A hamis beszédétől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
5. A pálinka, bor és bódító ital miatti nemtörődömségtől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
6. A nem megfelelő időben étkezéstől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
7. A táncolás, éneklés, zenélés és mutatványok megtekintésétől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
8. A nyaklánc hordásától, illatszerrel ékesítéstől, kenőccsel szépítkezéstől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
9. A magas fekvőhelyektől és széles fekvőhelyektől való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.
10. Az arany és ezüst elfogadásától való tartózkodás gyakorlási útját vállalom.

III.

Dvattimsākāraṃ

*Atthi imasmim kāye kesā lomā nakhā dantā taco maṃsam nahāru aṭṭhi
aṭṭimiñjā vakkam hadayaṃ yakanam kilomakam pihakam papphāsam antam
antaguṇam udariyam karīsam pittam semham pubbo lohitaṃ sedo medo assu
vasā kheḷo siṃghāṇikā lasikā muttam matthake matthaluṅgam.*

IV.

Kumārapañham

*Eka nāma kim?
Sabbe sattā āhāraṭṭhitikā.*

*Dve nāma kim?
Nāmañ ca rūpañ ca.*

*Tīṇi nāma kim?
Tisso vedanā.*

*Cattāri nāma kim?
Cattāri ariyasaccāni.*

*Pañca nāma kim?
Pañcupādānakkhandhā.*

*Cha nāma kim?
Cha ajjhattikāni āyatanāni.*

*Satta nāma kim?
Satta bojhaṅgā.*

III.

A harminckét jellegzetesség

E testben van: haj, szőr, köröm, fog, bőr, hús, ín, csont, csontvelő, vese, szív, máj, rekeszizom, lép, tüdő, bél, bélfodor, gyomortartalom, ürülék, epe, nyálka, genny, vér, izzadság, zsír, könny, bőrfaggyú, nyál, takony, ízületi nedv, vizelet, a koponyában agy.

IV.

A fiú kérdései

Mi egy?

Minden lény táplálék által van.

Mi kettő?

A név és forma.

Mi három?

A három érzés.

Mi négy?

A Négy Nemes Igazság.

Mi öt?

A ragaszkodás öt halmaza.

Mi hat?

A hat belső alap.

Mi hét?

A megvilágosodás hét tényezője.,

*Aṭṭha nāma kiṃ?
Ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.*

*Nava nāma kiṃ?
Nava sattāvāsā.*

*Dasa nāma kiṃ?
Dasah'aṅgehi samannāgato arahā ti pavuccati.*

Mi nyolc?

A Nemes Nyolcrétű Ösvény.

Mi kilenc?

A lények kilenc lakóhelye.

Mi tíz?

A tíz tényezővel felruházottat mondják Méltónak.

V.

Maṅgalasuttam

Evam me sutam. Ekam samayam bhagava Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Atha kho aññatarā devatā abhikkantāya rattiya abhikkantavaṇṇā kevalakappam Jetavanam obhāsetvā yena bhagava ten' upasaṅkami, upasaṅkamtva bhagavantam abhivādetvā ekam antam aṭṭhāsi, ekam antam ʒhitā kho sā devatā bhagavantam gāthāya ajjhabhāsi:

1. *Bahu devā manussā ca maṅgalāni acintayum*
Ākaṅkhamānā sotthānam: Brūhi maṅgalam uttamam!
2. *Asevanā ca bālānam, paṇḍitānañ ca sevanā,*
Pūjā ca pūjaneyyānam: etam maṅgalam uttamam!
3. *Paṭirūpadesavāso ca pubbe ca katapuññatā*
Attasammāpaṇidhi ca: etam maṅgalam uttamam!
4. *Bāhusaccañ ca sippañ ca vinayo ca susukkhito*
Subhāsitā ca yā vācā: etam maṅgalam uttamam!
5. *Mātāpitu-upaṭṭhānam puttadārassa saṅgaho*
Anākulā ca kammantā: etam maṅgalam uttamam!

V.

Az áldás beszéde

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthinál tartózkodott a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában. Akkor egy bizonyos istenség az éjszaka utolsó szakaszában rendkívüli szépségével az egész Dzséta-ligetet beragyogva a Magasztoshoz ment és tisztelettel köszöntötte őt, majd oldalra állt. Oldalt állva az istenség verssel szólott a Magasztoshoz:

1. A sok isten és sok ember
gondolkodott áldásokról
saját üdvüket remélve.
Ó mondd a legfelsőbb áldást!
2. Nem társulás a balgákkal,
De társulás okosokkal,
Tisztelni a tisztelendőt –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
3. Megfelelő helyen élni,
Múltban megtett érdemteli,
Igaz felé irányulni –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
4. Sok igazság és ügyesség,
Jól gyakorolt fegyelmezés,
A jól elmondott beszédek –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
5. Anyát, apát támogatni,
Gyermeket, asszonyt ellátni,
Zavartalan tevékenység –
Ez hát a legfelsőbb áldás!

6. *Dānañ ca dhammacariyā ca ñātakānañ ca saṅgaho*
Anavajjāni kammāni: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
7. *Ārati virati pāpā majjapānā ca saṃyamo*
Appamādo ca dhammesu: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
8. *Gāravo ca nivāto ca santuṭṭhī ca kataññutā*
Kālena dhammasavanaṃ: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
9. *Khantī ca sovacassatā samaṇānañ ca dassanaṃ*
Kālena dhammasākacchā: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
10. *Tapo ca brahmacariyañ ca ariyasaccāna 'dassanaṃ*
Nibbānasacchikiriyā ca: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
11. *Phuṭṭhassa lokadhammehi cittaṃ yassa na kampati*
Asokaṃ virajaṃ khemaṃ: etaṃ maṅgalam uttamaṃ!
12. *Etādisāni katvāna sabbattham aparājitā*
Sabbattha sotthiṃ gacchanti: taṃ tesaṃ maṅgalam uttamaṃ!

6. Adás és erényes élet,
A rokonok ellátása,
Kifogástalan cselekvés –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
7. Rosszat elvetni, elhagyni,
Bódító italt megvonni,
Erényben szorgosnak lenni –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
8. Megbecsülés és szerénység,
Elégedettség és hála,
Idejében Tant hallani –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
9. Türelem és közvetlenség,
Remeték megpillantása,
Idejében Tant tárgyalni –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
10. Önuralom, tiszta élet,
Nemes Igazság látása,
A kialvást véghezvinni –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
11. Világi dolgok hatása
a tudatot nem ingatja,
bánatmentes, tiszta, óvott –
Ez hát a legfelsőbb áldás!
12. Akik ilyeneket tesznek
mindenütt győzhetetlenek,
mindenütt az üdvhöz jutnak –
Ez a legfelsőbb áldásuk!

VI.

Ratanasuttam

1. *Yānīdha bhūtāni samāgatāni
bhum māni vā yāni va antalikkhe
Sabbe va bhūtā sumanā bhavantu
atho pi sakkacca suṇantu bhāsitaṃ.*
2. *Tasmā hi bhūtā nisāmetha sabbe:
mettaṃ karotha mānusiya pajāya
Divā ca ratto ca haranti ye balim
tasmā hi ne rakkhatha appamattā!*
3. *Yaṃ kiñci vittaṃ idha vā huraṃ vā
saggesu vā yaṃ ratanaṃ paṇītaṃ
Na no samaṃ atthi tathāgatena!
Idaṃ pi buddhe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
4. *Khayaṃ virāgaṃ amataṃ paṇītaṃ
yad ajjhagā sakyamunī samāhito
Na tena dhammena sam'atthi kiñci!
Idaṃ pi dhamme ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
5. *Yaṃ buddhaseṭṭho parivaṇṇayi suciṃ
samādhim ānantarikaññaṃ āhu
Samādhinā tena samo na vijjati!
Idaṃ pi dhamme ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
6. *Ye puggalā aṭṭha sataṃ pasatthā
cattāri etāni yugāni honti,
Te dakkhiṇeyyā sugatassa sāvakā,
etesu dinnāni mahapphalāni:
Idaṃ pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*

VI.

A drágaság beszéde

1. Amely létezők itt összejöttek,
földiek vagy odafentiek,
mind e létező elméje legyen derült
és ügyelve hallgassák a mondanivalót.
2. Ezért létezők figyeljete mind:
szerető jóságot tanúsítsatok az emberi nem iránt,
akik nappal és éjjel ajándékokat hoznak nektek,
ezért védelmezzétek őket fáradhatatlanul!
3. Ami érték itt vagy túlhan van,
vagy ami becses drágaság a mennyben,
mindez nem hasonlítható a Túlönjutotthoz!
E becses drágaság a Felébredettben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
4. A pusztulás, az eloszlás, a halálnélküliség becsessége,
amihez a Szakják bölcse összpontosítással elért.
Ezen Tanhoz semmi sem hasonlítható!
E becses drágaság a Tanban van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
5. A leghatalmasabb Felébredett világítóként dicsőítette azt,
amit hiánytalan összpontosításnak mondanak.
Ezen összpontosításhoz hasonló nem ismeretes!
E becses drágaság a Tanban van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
6. A nyugalmasok nyolc személyt magasztalnak,
akik négy párt alkotnak.
Ők a Fenséges adományra érdemes tanítványai.
Amit nekik adnak, az nagy gyümölcsöt hoz.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!

7. *Ye suppayuttā manasā daḷhena
nikkāmino Gotamasāsanamhi,
Te pattipattā amataṃ vigayha
laddhā mudhā nibbutiṃ bhuñjamānā.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
8. *Yath'indakhīlo paṭhaviṃ sito siyā
catubbhi vātehi asampakampiyo,
Tathūpamaṃ sappurisaṃ vadāmi
yo ariyasaccāni avecca passati.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
9. *Ye ariyasaccāni vibhāvayanti
gambhīrapaññena sudesitāni,
Kiñcāpi te honti bhusappamattā
na te bhavaṃ aṭṭhamaṃ ādiyanti.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
10. *Sahāv'assa dassanasampadāya
tayassu dhammā jahitā bhavanti:
Sakkāyadiṭṭhi vicikicchitañ ca
sīlabbatam vāpi yad atthi kiñci
Catūh'apāyehi ca vip̐pamutto,
cha cābhiṭṭhānāni abhabbo kātum.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
11. *Kiñcāpi so kammaṃ karoti pāpakaṃ
kāyena vācā uda cetasā vā
Abhabbo so tassa paṭicchādāya
abhabbatā diṭṭhapadassa vuttā.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*

7. Akik rögzített elmével, érzékiség nélkül,
Gótama tanításának szentelődnek,
azok célhoz értek, a halálnélkülibe merültek,
a kialvást ingyen elnyerik.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
8. Mint ahogy Indra oszlopa a földben szilárd,
a négy széltől ingatatlan,
ahhoz hasonlónak mondom a jó embert,
aki a Nemes Igazságokat teljesen látja.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
9. Akik a jól hirdetett Nemes Igazságokat
mély bölcsességgel birtokolják,
még ha nagyon figyelmetlenek is,
a nyolcadik létesülést nem veszik fel.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
10. A látás elnyerésével együtt
három eszme tűnik el:
a személyiség nézete, a kétely,
meg mindenféle szabály és szertartás.
És a négy tévút elkerülhető,
a hat főbűnt is képtelenség megtenni.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
11. Még ha rossz cselekedetet tesz is
testtel, szóval vagy gondolattal,
nem képes azt eltitkolni,
ez képtelenség az utat látó számára – úgy mondják.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!

12. *Vanappagumbe yathā phussitage
gimhānamāse paṭhamasmim gimhe
Tathūpamaṃ dhammavaraṃ adesayi
nibbānagāmiṃ paramaṃ hitāya.
Idam pi buddhe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
13. *Varo varaññū varado varāharo
anuttarodhammavaraṃ adesayi.
Idam pi buddhe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
14. *Khīṇaṃ purāṇaṃ navaṃ natthisambhavaṃ,
virattacittā āyatike bhavasmim,
Te khīṇabījā avirūḷhicchandā
nibbanti dhīrā yathā'yam padīpo.
Idam pi saṅghe ratanaṃ paṇītaṃ,
etena saccena suvatthi hotu!*
15. *Yān'idha bhūtāni samāgatāni
bhum māni vā yāni va antalikkhe,
Tathāgataṃ devamanussapūjitaṃ
buddhaṃ namassāma!
Suvatthi hotu!*
16. *Yān'idha bhūtāni samāgatāni
bhum māni vā yāni va antalikkhe,
Tathāgataṃ devamanussapūjitaṃ
dhammaṃ namassāma!
Suvatthi hotu!*
17. *Yān'idha bhūtāni samāgatāni
bhum māni vā yāni va antalikkhe,
Tathāgataṃ devamanussapūjitaṃ
saṅghaṃ namassāma!
Suvatthi hotu!*

12. *Mint* amilyen a bozóterdő virágkoronája
nyáron, a nyár első hónapjában,
ahhoz hasonlóan mutatta meg a kiváló Tant,
a kialakáshoz vezetőt, végső boldogulásul.
E becses drágaság a Felébredetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
13. A kiváló, a kiválót ismerő, a kiválót adó, a kiválót hozó,
a legfelsőbb megmutatta a kiváló Tant.
E becses drágaság a Felébredetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
14. Elpusztult a régi és új nem születik,
elhagyták a gondolatok a jövőndő létesülést.
A magok elpusztultak, a szándékok növekedéstől mentesek,
kialszanak a bölcssek, mint e lámpa.
E becses drágaság a Gyülekezetben van,
eme igazsággal üdvösség legyen!
15. Amely létezők itt összejöttek,
földiek vagy odafentiek,
hódoljunk a Túlonjutottnak,
az istenek és emberek által tiszteltnek, a Felébredetnek!
Üdvösség legyen!
16. Amely létezők itt összejöttek,
földiek vagy odafentiek,
hódoljunk a Túlonjutottnak,
az istenek és emberek által tiszteltnek, a Tannak!
Üdvösség legyen!
17. Amely létezők itt összejöttek,
földiek vagy odafentiek,
hódoljunk a Túlonjutottnak,
az istenek és emberek által tiszteltnek, a Gyülekezetnek!
Üdvösség legyen!

VII.

Tirokuḍḍasuttaṃ

1. *Tirokuḍḍesu tiṭṭhanti sandhisanghātakesu ca
Dvārabāhāsu tiṭṭhanti āgantvāna sakam gharam.*
2. *Pahute annapānamhi khajjabhojje upaṭṭhite
Na tesam koci sarati sattānam kammaṃpaccayā.*
3. *Evam dadanti ñātīnam ye honti anukampakā
Suciṃ paṇītaṃ kālena kappiyam pānabhojanam:*
4. *Idam vo ñātīnam hotu, sukhitā hontu ñātayo.
Te ca tattha samāgantvā ñātipetā samāgatā,*
5. *Pahute annapānamhi sakkaccaṃ anumodare.
Ciram jīvantu no ñāti yesam hetu labhāmase,*
6. *Amhākañ ca katā pūjā dāyakā ca anipphalā.
Na hi tattha kasī atthi, gorakkh'ettha na vijjati,*

VII.

A falakon túl beszéde

1. Falakon túl állva várnak
az útelágazásokon,
kapuoszlopoknál várnak
saját otthonukhoz térve.
2. Bár ha sok étel és ital,
táplálék előkészítve,
nem emlékszik rájuk senki,
múlt tettükből lett lényekre.
3. Így adnak a rokonoknak
akik könyörületesek
tisztá, jó italt és ételt
a megfelelő időben:
4. „Ez legyen a rokonoknak,
boldog rokonok legyenek.”
És ők arra összegyűlve
az eltávozott rokonok,
5. a sok ételnek, itálnak
kellőképpen örvendenek.
„Soká éljen minden rokon,
akiktől e vendéglátás,
6. számunkra tett tisztelet ez,
aki adta gyümölcsöt nyer.”
Errefelé nincsen szántás,
tehéntartást sem ismernek,

7. *Vānījjā tādisī, natthi hiraññaena kayakkayaṃ;
Ito dinnena yāpentī petā kālagatā tahiṃ.*
8. *Unname udakaṃ vaṭṭaṃ yathā ninnāṃ pavattati,
Evam eva ito dinnāṃ petānaṃ upakappati.*
9. *Yathā vārivahā pūrā paripūrenti sāgaraṃ
Evam eva ito dinnāṃ petānaṃ upakappati.*
10. *Adāsi me akāsi me, ñātimittā sakhā ca me
Petānaṃ dakkhiṇāṃ dajjā pubbe kataṃ anussaraṃ.*
11. *Na hi ruṇṇāṃ vā soko vā yā c' aññā paridevaṇā
Na taṃ petānaṃ atthāya, evaṃ tiṭṭhanti ñātayo.*
12. *Ayañ ca kho dakkhiṇā dinnā saṅghaṃhi supatiṭṭhitā
Dīgharattaṃ hitāy'assa ṭhānaso upakappati.*
13. *So ñātidhammo ca ayaṃ nidassito
Petānaṃ pūjā ca katā uḷārā
Balañ ca bhikkhūnaṃ anuppadinnaṃ
Tumehi puññaṃ pasutaṃ anappakaṃ.*

7. nincs itt kereskedelem sem,
sem arannyal adás-vétel;
adományból élnek itt meg
az idővel távozottak.
8. Ahogy a víz fentről zúdul
és a mély helyre lefolyik,
éppen úgy az adomány itt
eltávozottakat szolgál.
9. Ahogy a telt folyómedrek
teletöltik az óceánt,
éppen úgy az adomány itt
eltávozottakat szolgál.
10. „Aadtak nekem, tettek értem
rokonok, barátok, társak.”
Eltávozottaknak adjál
múlt tettüket felidézve.
11. Sem a sírás vagy a bánat,
vagy másféle siránkozás
eltávozottnak nem segít,
ez marad a rokonoknak.
12. Bár ez az adott adomány
Gyülekezetben alapszik,
hosszú ideig haszonnal
őket szolgálja azonnal.
13. A rokonoknak szóló Tan
így most látható,
és az eltávozottaknak
tett nagyszerű tisztelet is,
és a szerzeteseknek
adott erő is;
nem kevés érdemet
cselekedtetek.

VIII.

Nidhikaṇḍasuttaṃ

1. *Nidhiṃ nidheti puriso gambhīre odakantike:
Atthe kicce samuppanne atthāya me bhavissati.*
2. *Rājato vā durutassa corāto pīlitassa vā
Iṇassa vā pamokkhāya dubbhikhe āpadāsu vā.
Etadatthāya lokasmiṃ nidhi nāma nidhīyate.*
3. *Tāva sunihito santo gambhīre odakantike
Na sabbo sabbadā eva tassa tam upakappati.*
4. *Nidhi vā ṭhānā cavati, saññā vā'ssa vimuyhati,
Nāgā vā apanāmenti, yakkhā vā pi haranti naṃ,*
5. *Appiyā vā pi dāyādā uddharanti apassato.
Yadā puññakkhayo hoti sabbam etaṃ vinassati.*
6. *Yassa dānena sīlena saṃyamena damena ca
Nidhi sunihito hoti itthiyā purisassa vā.*

VIII.

A kincs-halom beszéde

1. Kincset félretesz az ember
mélyen a vízszinthez közel:
„Ha szükség lesz segítségre
e célra majd lesz itt nekem.
2. Rossz a hírem a királynál,
avagy rablók szorongatnak,
vagy adósságot fizetve,
vagy éhínségben, balsorsban.”
Mind e célból, a világban
kincsnek mondottat félretesz.
3. Bár jó helyre téve nyugszik
mélyen a vízszinthez közel,
mindez együtt mégsem mindig
szolgálja a szükségletét.
4. Kincs a helyéről elmozdul,
vagy tompul az emlékezet,
vagy kígyók viszik el onnan,
vagy szellemek ragadják el,
5. vagy egy nem kedvelt örökös
elemeli, míg nem látja.
Amint az érdem kimerül
ez az egész megsemmisül.
6. De adással és erkölccsel,
megvonással, mérsékléssel,
akár asszony vagy egy férfi
kincse jó helyre van téve.

7. *Cetiyamhi saṅghe vā puggale atithīsu vā
Mātari pitari vā pi atho jeṭṭhamhi bhātari,*
8. *Eso nidhi sunihito ajeyyo anugāmiko;
Pahāya gamanīyesu etam ādāya gacchati.*
9. *Asādhāraṇam aññesaṃ acorāharaṇo nidhi;
Kayirātha dhīro puññāni, yo nidhi anugāmiko.*
10. *Esa devamanussānaṃ sabbakāmadado nidhi,
Yaṃ yad evābhipatthanti, sabbam etena labhati.*
11. *Suvaṇṇatā sussaratā susaṇṭhānasurūpatā
Ādhipaccaparivāro: sabbam etena labhati.*
12. *Padesarajjam issariyaṃ cakkavaṭṭisukham piyaṃ
Devarajjam pi dibbesu: sabbam etena labhati.*
13. *Mānusikā ca sampatti devaloke ca yā rati
Yā ca nibbānasampatti: sabbam etena labhati.*

7. Szentélyben, Gyülekezetben,
vagy személynél vagy vendégnél,
az anyánál vagy apánál,
vagy az idősebb testvénél,
8. ez a kincs jó helyre téve,
elvehetetlen követő;
ha feladva mennie kell,
ez lesz majd amivel elmegy.
9. Nem közös ez így másokkal,
rabló nem viszi e kincset;
a bölcs érdemteltit tegyen
és e kincs lesz a követő.
10. Ez istennek és embernek
minden örömet adó kincs,
amire ők vágyakoznak,
mindez azzal elnyerhető.
11. A szép küllem és a szép hang,
a szép termet és szép forma,
az urasság és kíséret:
mindez azzal elnyerhető.
12. Országlás, földrészt uralás,
kerékfogatás hatalma,
isten-uralom az égben:
mindez azzal elnyerhető.
13. Az emberi eléérése,
istenvilág élvezete,
a kialvás eléérése:
mindez azzal elnyerhető.

14. *Mittasampadam āgamma yoniso ve payuñjato*
Vijjāvimutti vasībhāvo: sabbam etena labhati.
15. *Paṭisambhidā vimokkhā ca yā ca sāvakaṭāramī*
Paccekaḃodhi buddhabhūmi: sabbam etena labhati.
16. *Evam mahatthikā esā yadidaṃ puññasampadā*
Tasmā dhīrā pasamsanti paṇḃitā katapuññataṃ.

14. A barátok megszerzése,
és józan alkalmazással
tudás és megszabadulás:
mindez azzal elnyerhető.
15. Vizsgálás és szabadulás,
és a tanítvány tökélye,
önébredés, ébredés-föld:
mindez azzal elnyerhető.
16. Ilyen nagyok a jutalmak,
mik érdemmel elérhetők,
ezért bölcsek és okosok
dicsérik az érdem tettét.

IX.

Mettasuttam

1. Karáyāyaḍ atthakusalena
yan taḍ santaḍ padaḍ abhisamecca:
Sakko uju ca sùjù ca
suvaco c'assa mudu anatinānā.
2. Santussako ca subharo ca
appakicco ca sallahukavutti
Santindriyo ca nipako ca
apagabbho kulesu ananugiddho.
3. Na ca khuddaḍ samācare kiḍci,
yena viḍḍò pare upavadeyyuḍ.
Sukhino vā khemino hontu,
sabbe sattā bhavantu sukhittā!
4. Ye keci pāyabhùt'atthi
tasā vā thāvarā vā anavasesā
Dāghā vā ye mahantā vā
majjhimā rassakā aýukathulā,
5. Dipphā vā ye vā adipphā
ye ca dūre vasanti avidūre
Bhūtā vā sambhavesā vā:
sabbe sattā bhavantu sukhittā!
6. Na paro paraḍ nikubbetha,
nātimaḍḍetha katthaci naḍ kaḍci,
Vyārosanā paḍighasaḍḍā
nāḍḍamaḍḍassa dukkhaḍ iccheyya.

IX.

A szerető jóság beszéde

1. Ezt tegye, aki az üdvösben jártas
és a nyugalom helyét kívánja elérni:
Legyen rátermett, egyenes, becsületes,
közvetlen, szelíd és nem öntelt.
2. Legyen elégedett és könnyen eltartható,
csekély elfoglaltságú, mértékletes,
nyugodt érzékű, meggondolt,
nem arcátlan, családoknál nem sóvárgó.
3. Semmi kicsinységet sem tesz,
amit más értelmesek helyteleníthetnek.
Legyenek boldogok és megóvottak,
Minden lény váljon boldoggá!
4. Bármely élőlény, ki itt van,
esendő vagy erős, kivétel nélkül mind,
hosszú, nagy vagy közép méretű,
rövid, apró vagy termetes,
5. látható vagy nem látható,
közelben vagy távollevő,
létező vagy megszülető –
Minden lény váljon boldoggá!
6. Senki mást be ne csapjon,
másokat bárhog is le ne becsüljön,
dühvel és ellenszenv érzületével
egymásnak szenvedést ne kívánjon.

7. *Mātā yathā niyaṃ puttāṃ
āyusā ekaputtam anurakkhe,
Evam pi sabbabhūtesu
mānasam bhāvaye aparimāṇam.*
8. *Mettañ ca sabbalokasmiṃ
mānasam bhāvaye aparimāṇam
Uddham adho ca tiriyañ ca
asambādham averam asapattam.*
9. *Tiṭṭham caraṃ nisinno vā
sayāno vā yāvat'assa vigatamiddho.
Etaṃ satim adhiṭṭheyya:
brahmam etaṃ vihāraṃ idhamāhu.*
10. *Diṭṭhiñ ca anupagamma
sīlavā dassanena sampanno
Kāmesu vineyya gedham
na hi jātu gabbaseyyam punar eti.*

7. Mint ahogy az anya a saját gyermekét,
egyetlen gyermekét az életével védi,
éppúgy minden lény felé a
gondolatát terjessze ki határtalanul.
8. Az egész világ iránti szerető jóság
gondolatát terjessze ki határtalanul,
fölfelé, lefelé és vízszintesen,
kötetlenül, rosszindulat és ellenségesség nélkül.
9. Állva, járva, ülve vagy fekve,
de tompultság nélkül
ezt az éberséget határozza el.
Ez a legjobb tartózkodás itt, úgy mondják.
10. És téves nézettől elfordulva,
az aki erkölcsös, látással teljes,
az érzékiség utáni vágyódást fegyelmezve
bizonyosan nem megy többet anyaméhbe.

FÜGGELÉK

I. A *Khuddakapāṭha* helye a théraváda kánonban

I. VINAYA PĪṬAKA

1. Mahāvagga
2. Cullavagga
3. Suttavibhaṅga
4. Parivāra

II. SUTTA PĪṬAKA

1. Dīghanikāya (34 sutta)
2. Majjhimanikāya (152 sutta)
3. Saṃyuttanikāya (2889 sutta)
4. Aṅguttaranikāya (2344 sutta)
5. Khuddakanikāya (15 könyv)

Khuddakapāṭha

Dhammapada

Udāna

Itivuttaka

Suttanipāta

Vimānavatthu

Petavatthu

Theragāthā

Therīgāthā

Jātaka

Niddesa

Paṭisambhidāmagga

Apadāna

Buddhavaṃsa

Cariyāpiṭaka

III. ABHIDHAMMA PIṬAKA

1. Dhammasaṅgaṇī
2. Vibhaṅga
3. Dhātukathā
4. Puggalapaññatti
5. Kathāvatthu
6. Yamaka
7. Paṭṭhāna

II. A *Khuddakapāṭha* részeinek előfordulása a kánon más helyein

1. A három menedék (*Saraṇattayaṃ*) Mv I, 12 (Vin.i.22); MN4 (i.24)
2. A tíz gyakorlási út (*Dasasikkhāpadam*) Mv I, 56 (Vin.i.83–84); Vbh.285 ff.
3. A harminckét jellegzetesség (*Dvattimsākāraṃ*) DN 22.(ii.293); MN 10.(i.57); MN 119 (iii.90)
4. A fiú kérdései (*Kumārapañhaṃ*) AN 10,27–28 (v.48–58)
5. Az áldás beszéde (*Maṅgalasuttam*) Snp 258–269
6. A drágaság beszéde (*Ratanasuttam*) Snp 222–238
7. A falakon túl beszéde (*Tirokuḍḍasuttam*)* Pv. I,5 (p. 4–5)
8. A kincs-halom beszéde (*Nidhikaṇḍasuttam*)* —
9. A szerető jóság beszéde (*Mettasuttam*) Snp 143–152

* E szövegek kivételével a többi a *paritták* közé tartozik.

III. Rövidítések

AN	<i>Aṅguttaranikāya</i>
Ap	<i>Apadāna</i>
Cvṃ	<i>Cūlavamsa</i>
DhpA	<i>Dhammapadaṭṭhakathā</i>
DN	<i>Dīghanikāya</i>
KhpA	<i>Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā (Paramatthajotikā I.)</i>
MN	<i>Majjhimanikāya</i>
Mv	<i>Mahāvagga</i>
Pv	<i>Petavatthu</i>
PvA	<i>Petavatthu-aṭṭhakathā (Paramathadīpanī IV.)</i>
Thag	<i>Theragṛthā</i>
ThagA	<i>Theragāthā-aṭṭhakathā (Paramathadīpanī V.)</i>
Snp	<i>Suttanipāta</i>
Vbh	<i>Vibhaṅga</i>
Vin	<i>Vinaya</i>

IV. A kozmológiai rend

I. AZ ÉRZÉKI TERÜLET

A tévút

- 1. az alvilág**
- 2. az állatvilág**
- 3. az eltávozottak**
- 4. a titánok**

A jó létállomások

- 5. az emberek**
- 6. az istenek:**
 - a négy nagy király
 - a harminchármas
 - a jámák
 - az elégedettek
 - a teremtésüknek örvendőik
 - a mások teremtése felett rendelkezők

II. A FORMAI TERÜLET

Az első elmélyedés síkján
a Brahmát kísérők
a Brahmá miniszterei
a nagy Brahmá

A második elmélyedés síkján
a csekély fényűek
a mérhetetlen fényűek
a sugárzó fényűek

A harmadik elmélyedés síkján
a csekély ragyogásúak

a mérhetetlen ragyogásúak
a sötétséget beragyogók

A negyedik elmélyedés síkján

a bőséges gyümölcsűek
a nem észlelő lények
és a Tiszta Földek
Ötféle Tiszta Föld van:
a fáradságnélküliek
a kínnélküliek
a gyönyörűek
a világosan látók
a felsőbbek

III. A FORMANÉLKÜLI TERÜLET

a végtelen tér alapja
a végtelen tudatosság alapja
a semmilyenység alapja
a sem észlelés, sem nem észlelés alapja

Irodalom

A Khuddakapāṭha forráskiadásai

1. Bhagwat, N.K.: Khuddako Pattho or First Lessons in Buddhism. Pali text (Devanagari) and English tr. 1931.
2. Childers, R.C.: Khuddaka-Pāṭha. A Pali text, with a translation and notes. (Journal of the Royal Asiatic Society, Vol. IV, 1870, pp. 309–89).
3. Rhys Davids, C.A.F.: Dhammapada and Khuddakapāṭha. 1931. PTS (Pali Text Society, London).
4. Smith, H.: Khuddakapāṭha with Commentary. 1915. PTS
5. Tin, Pe Maung: Khuddaka Pāṭha. Rangoon, 1913.

Fordításai

1. Bhagwat, N.K.: Khuddako Pattho or First Lessons in Buddhism. Pali text (Devanagari) and English tr. 1931.
2. Childers, R.C.: Khuddaka-Pāṭha. A Pali text, with a translation and notes. (JRAS, Vol. IV, 1870, pp. 309–89).
3. Childers, R.C.: The Khuddaka Patha, or "Lesser Readings", one of the Books of the Buddhist Scriptures. With selected notes by Francis J. Payne. (Buddhist Review, Vol. I, 1909, pp. 266–77).
4. Kumar, S.: Khuddaka-Pāṭha, the Lesser Readings. A Pali reader for beginners. Calcutta, 1909.
5. Ñāṇamoli, Bhikkhu: The Minor Readings and The Illustrator of Ultimate Meaning. 1960. PTS
6. Rhys Davids, C.A.F.: Dhammapada and Khuddakapāṭha. 1931. PTS
7. Seidenstücker, K.: Khuddaka-Pāṭha, Kurze Texte, eine kanonische Schrift des Pāli Buddhismus. Breslau. 1910.
8. Tin, Pe Maung: Khuddaka Pāṭha. Rangoon, 1913.